

1974 SEP 28
MAGYAR KÖZLET

4

Budapesti Művészeti Hetek

Zenei jegyzetek

MÁSFÉL ÉVTIZEDES HAGYOMÁNYAIHOZ híven a Budapesti Művészeti Hetek Bartók-hangversennyel kezdődött s ezzel elindította zenei évadunkat a Budapesti Filharmonikai Társaság Zenekara az Erkel Színházban. Dr. Farkasinszky Lajos, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese megnyitó beszédében a kultúrpolitika eredményeit és törekvéseit, örömeit és gondjait tárta hallgatósága elé. Gondolatsorának harmónikus kiegészítője volt az est műsora — és bizonyos értelemben az előadás is. Kórodi András és patinás együttese Bartók életművéből a *Két kép*et, a Harmadik zongoraversenyt és A csodálatos mandarinat szólaltatta meg. E három mű kiválóan alkalmas arra, hogy sokoldalú lehetőséget nyújtson a hallgatónak a zeneszerző alkotói útjának végigtekintésére: a *Két kép* a század első évtizedének éveiből őrizte meg számunkra Bartók „impresszionista” korszakának tűnő emlékeit; A csodálatos mandarin az első világháborút követő esztendő tragikus élményeinek foglalata; a kettő között felhangzó III. zongoraverseny pedig a búcsúzó mester utolsó üzenete.

A Filharmonikusok pultjainál ülő művészek zöme fiatal: talán nem is akad közöttük olyan, aki részt vett volna annak idején a *Két kép* vagy a táncjátékból írt szvit bemutatóján. De a zenekar mint testület, tiszteletre méltó őrzője e zenetörténeti események emlékének és hagyományainak. A hagyományoknak — a hangverseny egésze azt a benyomást keltette — talán túlságosan is. A megújult együttes nem emlékszik ugyan az egykorú Bartók-bemutatókra, de nem is érezteti velünk a friss élmény lázat. Olyan mindennapos esemény azt ő Bartók-előadásuk, amelyről maga a zeneszerző talán nem is álmodhatott, amely kultúrpolitikánk büszkesége — csak éppen az a veszéllyel jár, hogy a hallgató túlságosan simán tér napirendre felette.

Kórodi András költői színekkel rajzolta meg a *Két kép* bővöletes szépségű „Virágzás”-át és erőteljes ritmikával a „Falu tánca” zsánerképnél jóval mélyebb értelmű jelenetét. A csodálatos mandarin teljes zenéjének hangversenyszerű előadása meglehetősen problematikus: talán nem véletlen, hogy Bartók a táncjátékból összeállított szvitet a „hajsza”-jelenettel zárta le. Körülbelül ennyi az, ami vizuális élmény nélkül is követhető a drámából. A mandarin háromszoros

megőletése és „megváltása” a szerelmi beteljesülésben a hangversenypódiumon nem kelt ugyanolyan döbbenetes hatást, mint a színpadon. A zongoraverseny előadása újabb tanúbizonyságát adta Ránki Dezső kiváló képességeinek, de úgy tetszett, éppen ez a produkció érdemelt volna alaposabb felkészülést: helyenként ingadozott az összjáték biztonsága. A lassú tétel egészének és a finálé néhány részletének pompásan sikerült megoldása így is szép emlékünknél marad.

PETER MAAG svájci karmester nem először vendégszerepel nálunk: a néhány év előtti bemutatkozás sikerét az Állami Hangversenyzenekarral adott újabb koncertje öregbítette. Maag elsősorban azért rokonszenves, mert nem törekszik varázsos látványosságra; eszközei igen egyszerűek, egyetlen célja az, hogy az előadás a mű szószólója legyen. Mivel nem fárasztja muzsikusait fölösleges rigolyáival, azok szívesen és színesen játszanak, apró, de logikus és érthető gesztusait készségesen követik. Műsorának csaknem valamennyi száma ritkán hallható; ezért követte oly éber figyelem Sztravinszkij Csajkovszkij idéző, hódoló és furcsa módon nosztalgikus *Diver-timentó*ját, amelyet „A tündér csókja” című balett zenéjéből állított össze; Frank Martin *Kis koncertáló szimfóniáj*át, amely három rokonhangzású hangszert, cembalót, zongorát és hárfát alkalmaz szólóban; végezetül a hangverseny második felében felhangzó három Ravel-művet (*Alborada del Gracioso*, *Pavane* és *La Valse*.)

A Sztravinszkij-kompozíció közismert előadási nehézségeit a hallgató szerencsére csak a nyitó tételben érezte, a továbbiak során ez már a játékosok magánügyévé vált. Frank Martin bensőséges lírájú művét a maga teljes harmónikus szépségében tarták fel az előadók. Pertis Zsuzsa, Szűcs Lóránt és Lubik Hédi virtuóz szólói áhítatos zeneiségükkel mindvégig a koncertáló szimfónia műfaját szolgálták. A három Ravel-mű közül az első kettő zongoramű átirata, mindkettő magától a zeneszerzőtől származik. A hangszerelés legendás mestere különös örömet lelhetett abban, hogy saját zongoraműveit ilyen módon dolgozza fel, megsokszorozva azok hatását. Ezt a hatást ki-robbanó lendülettel fokozta tomboló sikerré a *La Valse* magávalragadó, mindvégig választékosan ízléses, virtuóz előadása.

Pándi Marianne